

Afgiftekantoor
1700 DILBEEK 1

Driemaandelijke
nieuwsbrief van de
werkgroep
STRAATKINDEREN
VAN ALAGOINHAS
1ste trimester 2005
9^e jaargang nr. 1

V.U. Piet Paul
Zonnekouter 16
1700 DILBEEK

Pastoral Do Menor

Nieuwsbrief

België-Belgique
P.B.
1700 DILBEEK 1
2/2788

Itterbeek, 6 maart 2005.

Beste Vrienden van Freddy,

Om de drie maanden krijgt u deze nieuwsbrief toegestuurd. Soms is het windstil en valt er niet veel te vertellen, en soms worden we zodanig door de feiten overrompeld, dat we niet goed weten hoe het u allemaal bij te brengen.

Dit laatste is vandaag wel degelijk het geval.

In de laatste nummers gaf Freddy u reeds een overzicht van de administratieve moeilijkheden die meebrachten dat de beroepsschool op de Sitio haar deuren moest sluiten. God zij dank werd er inmiddels een oplossing gevonden en mogen de lessen weer van start gaan. Het probleem is nu alleen maar dat er heel wat meer kandidaten zijn dan beschikbare plaatsen. Zo zie je maar!

Freddy sukkel op dit ogenblik nog een beetje met zijn gezondheid. Dertig jaar Brazilië, dat kruipt niet zomaar in je koude kleren. Voorlopig mag hij geen auto besturen, en dat is, vooral voor hem, wel een zware handicap.

Anderzijds hebben we vernomen dat hij binnenkort het bezoek krijgt van Halse en Itterbeekse vrienden, en dat ook zijn moeder Lea hem samen met hen in Alagoinhas zal opzoeken.

We hopen van harte dat deze bezoekers hem een hart onder de riem zullen steken en we wensen hem vanwege alle vrienden een spoedig herstel.

De redactie

Pastoral do Menor de Alagoinhas

BR 101, Km 101 - Caixa Postal 48
48100-000 - Alagoinhas - Bahia
Fone (075) 442-1948
Fax (075) 422-2362
C.G.C. 16.130.585/0001-02
Insc. Estadual 37.186.366-NO

Alagoinhas , 2 maart 2005

Beste mensen, vrienden allemaal,

2005!!! Weerom een nieuw jaar!!! En voor onze „Pastoral do Menor de Alagoinhas“ dan ook nog een heel bijzonder jaar!

Op 1 november aanstaande vieren we ons 20-jarig bestaan. Alleman hier heeft het mij al een tijdje heel duidelijk laten weten... HET MOET EEN GROOTSE VERJAARDAGSVIERING WORDEN!

De plannen worden nu al gesmeed, het wordt een viering van een hele week...

Van de 20ste oktober tot de apotheose op 01 november!

Bij deze gelegenheid wil ik dan ook, nu al, enkele bedenkingen kwijt rond onze „Pastoraal“. Drie bijbelstukjes lijken mij hiervoor zeer geschikt:

- *Jacobus 2, 17: „Zo ook het geloof, indien ze geen daden kent, is ze dood“.*
Een geloof dat zich niet kan laten aanvoelen, dat niet zichtbaar wordt langsheen goede daden, is niet echt, is niet authentiek. Het is onbestaand, dood.
- *Matheus 7, 21: „Niet degene die mij aanroept met ‚Heer, Heer‘ zal binnengaan in het Rijk der Hemelen, maar wel hij die de wil doet van mijn Vader“.*
Een waarachtig geloof luistert niet alleen naar het Woord van God, maar zet het ook om in praktijk.
- *Matheus 7, 24: „Zo ook, elkeen die naar mijn woorden luistert en ze omzet in praktijk, is gelijk die verstandige man die zijn huis bouwt op de rots“.*
Het Woord Gods is de rots waarop de voorzichtige mens zijn huis bouwt.

Bij de bezinning van deze teksten overzie ik nu de negentien jaren van onze „Pastoraal“ en met mijn hand op het hart mag ik in alle eenvoud toch wel bekennen dat onze „Pastoral do Menor de Alagoinhas“ het resultaat is van het geloof, beleefd door een hele groep voorzichtige en verstandige mensen, die haar hebben gebouwd op de rots van het Woord Gods. De Raad van Medewerkers, de Uitvoerende Leiding, de Opvoeders op hun verschillende niveaus, de Weldoeners en ikzelf, hebben geduldig gedurende de negentien voorbije jaren het Woord van God gehoord en in praktijk gebracht, langsheen de uitbouw van heel dit serieuze werk ten voordele van zovele jongens en meisjes, kinderen, tieners en jongeren die anders uitgestoten zouden zijn, verwaarloosd en verlaten door en in een maatschappij waar elke dag opnieuw geen plaats meer is voor kleinen en eenvoudigen. We hoorden het Woord, we ontdekten de Wil van de Vader en brachten die in praktijk. We hebben gebouwd, we maakten plannen, we zetten een eigen pedagogiek op, we hebben gewroet, geweend, gevochten, gebloed en... gewonnen! Voortdurend waren we bekommerd om actueel te blijven, om ons aan de nieuwe noden en uitdagingen aan te passen, om nieuwe strategieën uit te bouwen en te promoten, om nieuwe sectoren op te zetten, we hielden twee maal per jaar studiesessies van elk een week, we zorgden voor het beste voor onze kinderen, tieners en jongeren, kortom velen, zeer velen gaven hun leven, hun zweet, hun inzet, hun tijd, iedere dag opnieuw. En zo mogen we gerust toegeven en zeggen dat onze „Pastoraal“, die dus binnenkort twintig jaar bestaat, een Instelling is geworden, opgericht door een grote groep van mensen die in het bestaan ervan hebben geloofd en nu nog blijven geloven dat het echt zinvol is verder te blijven worstelen opdat meer jongens en meisjes erdoor mogen ervaren dat beter leven mogelijk en voor hen weggelegd is, dat solidariteit geen illusie is maar echt bestaat, vooral daar waar er goede wil, liefde en barmhartigheid aanwezig zijn of aan de dag worden gelegd.

Ja, het is waar dat er ook regen kwam, dat de rivieren aanzwollen, dat de orkanen nijdige winden door onze kleren jaagden, dat we tegenslagen kenden. De hardheid van `s mensen hart, de gesloten handen en zakken, bepaalde antisociale wetten, de afwezigheid van hulp van gemeente, staat en unie, de vervolging van doodseskaders, de nijd van enkelen en de afgunst van anderen, dat alles heeft geprobeerd ons omlaag te halen, ons te ontmoedigen, ons te vernietigen, ons uit de weg te ruimen. Het is waar dat wij enkele soortgelijke instellingen rondom ons hebben weten sluiten, er de brui aan zien hebben geven, de deuren hebben weten toedoen. Wijzelf voelen ons dikwijls als het ware voor een harde en felle Tsunami. Maar... onze Instelling, onze „Pastoral do Menor de Alagoinhas“ heeft stand gehouden omdat we niet bouwden op los zand, op vooruitzicht van roem en eerbetoon, op ijdelheid en bijkomstigheit, op sensatiezucht, op aanzien en applaus, maar wel op het geloof van elkeen dat een nieuwe wereld, een wereld van rechtvaardigheid en menselijkheid, een wereld van liefde en solidariteit, een wereld van verzoening en gelijkheid echt mogelijk zijn wanneer we er ons voor willen geven, zo maar gratis, voor niks, met heel ons leven, met heel ons hart, met heel ons verlangen naar gelijke waardigheid onder en voor alle mensen!

Onze Instelling houdt het hoofd boven water in deze tijd van arrogant neoliberalisme en alles vernietigende cultuur- en economieglobalisatie, omwille van het geloof van gans ons team dat het altijd nog anders kan, en dit nog aangedikt met de ongeëvenaarde toewijding van elkeen, met de onnoemelijke diepe krachten in ieder verborgen en die telkens opnieuw een morgen vol hoop en verwachting mogelijk maken, met de ondoorgroendelijke zekerheid dat liefde sterker is dan de haat, het leven sterker is dan de dood, het goede veel sterker is dan het kwaad. Zonder twijfel besef ik en zie ik dat ons werk de Ster is die leidt naar het echte geluk voor alle mensen, de echte rechtvaardigheid weggelegd ook voor de kleinen zelfs in deze maatschappij en de mogelijke hoop op een beter bestaan, op een maatschappij van ware broederlijkheid waar plaats is voor iedereen, te beginnen bij de kleinen en de uitgestotenen.

Onze „Pastoraal“ stuikte al deze jaren niet ineen en zal, zo geloof ik oprecht, ook de volgende jaren niet uiteen vallen. Gewoonweg omdat zij geschraagd en gebouwd is op het geloof, op de rots van Gods Woord. De „Pastoral do Menor de Alagoinhas“ is er gewoonweg omdat Hij wou dat ze er zou zijn. Hij heeft haar door ons gesticht; Hij zal voor haar zorgen en blijven zorgen, zoals Hij het tot op de dag van vandaag heeft gedaan en dit zolang Hij het nodig acht. En daarom mogen we met een gerust hart en een vrij grote zekerheid zeggen: „Proficiat Pastoraal“; „Proficiat Raad van Medewerkers“; „Proficiat Uitvoerende Leiding“; „Proficiat Opvoeders in alle verschillende niveaus“; „Proficiat Jongens en Meisjes, Kinderen, Tieners en Jongeren“; „Proficiat Weldoeners“ en ook „Proficiat Freddy!“. En dat maakt ons blij. Dus „Proficiat jullie allen die verdiend dit jaar het jubileum zult vieren van twintig jaar bestaan!“. „Proficiat omdat je al die jaren een fantastische dienst hebt bewezen, een allernoodzakelijke en spoedvereisende dienst, ten voordele van de zovelen die steeds weerom opnieuw en steeds luider en luider om hulp roepen, ten voordele van hen die niet meer weten van welk hout nog peilen te maken, van hen die zich moedeloos langs de kant van de weg ineen laten zakken, van degenen die het allemaal al hebben opgegeven bij gebrek aan nog een heel klein sprietje hoop, van allen die al met de dood verbroederd zijn omdat er toch geen uitkomst meer aanwezig is“. In deze instelling echter, gebouwd op de rots, kracht van rotsvast geloof, op de rots, bron van veel inspiratie, werden het heel velen, ontelbaren, die werden gered door de waardevolle en efficiënte liefde en solidariteit.

Daarom willen we jou ook oproepen, beste lezer(es), je aan onze zijde te scharen bij het zingen van dit danklied, gericht tot onze lieve en beminlijke Vader, voor alle gekregen genaden en zegens – want Hij is Goed, want Hij heeft alles voorzien, want Hij deelt alles gratis uit! – en helpen jullie ons Hem opnieuw te vragen ons verder in zijn hart en op zijn handen verder te dragen. Want het is op Hem, de ware en enige echte Rots, dat wij onze „Pastoral do Menor de Alagoinhas“ hebben gegrondvest, een instelling vandaag zonder dewelke Alagoinhas niet zou zijn wat het vandaag wel is.

En dat is het allemaal wat we dit jaar op 1 november uit de grond van ons hart willen vieren. Sluit je bij ons aan! Dit is onze grootste wens en het zal ons ook enorm blij maken indien dit ook echt zou mogen gebeuren. Want het geluk dat dit jubileum uitzingt, is niet alleen het onze

maar zeker en vast ook dat van jullie allemaal. Bedankt! Bedankt! Heel hartelijk bedankt uit het diepste van ons hart. Laat de lieve Vader, zijn Mensgeworden Woord en zijn Geest van alle Kracht, blijvend onze lichtbaken zijn die ons verder leidt naar nog grotere verwezenlijkingen. Hiervoor weze Hij eeuwig geprezen en gedankt!

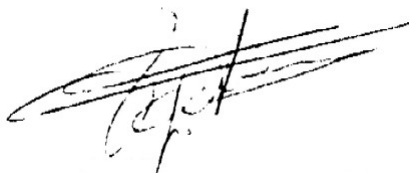
Zo, beste lezer en lezeres, neem mij niet kwalijk maar het kwam allemaal opgeborreld, heel spontaan, uit mijn hart. Ik liet mij even gaan maar... het maakte mij ontzaglijk gelukkig! En blij! Hopelijk heb ik je mogen meenemen in dit brokje geluk en blijheid. Voor de rest heb ik er nog alleen maar aan toe te voegen dat het gewone dagdagelijkse werk weerom is hervat vanaf begin februari en dit met een aanwezigheid van meer dan 450 kinderen en tieners. Groot nieuws is ook dat we erin geslaagd zijn met hard werken, nadenken en plannen de beroepsschool opnieuw tot leven te wekken. Zij gaat open nu den 1ste april eerstkomend met een totale bezetting van nagenoeg 120 jongeren verdeeld in tweemaal 4 verschillende opleidingen, te weten naaien en zeefdruk, elektriciteit, metaalbewerking en mechaniek. Er zijn wel wat veranderingen en aanpassingen gebeurd maar daarover heb ik het dan in het volgend schrijven – het volgend boekje.

En dan nog dit. Als het meevalt en we vinden er de nodige fondsen voor (een project werd ingediend bij een Belgische dame die ons werk heel genegen is – vooral onze zorg voor het verwaarloosde en verlaten kind) dan beginnen we dit jaar ook met de begeleiding van 80 families om een betere en meer menselijke opvoeding voor onze kinderen te vrijwaren. Het is voorlopig een vijfjarenplan met de aangroei en opvang van ieder jaar twintig families meer. Dus willen we in 2009 een 160 tal families bereiken. Voor dit werk in het bijzonder (maar ook voor het dagdagelijkse reilen en zeilen en ook nog voor een betere en meer geordende begeleiding van deze pastoraal in de andere parochies van het bisdom) mogen wij nu ook, gelukkig, sinds 4 maart ll., op de effectieve hulp en aanwezigheid rekenen van drie zusters uit het Zuiden maar met elk al vijf jaar praktijk, opgedaan in het binnenland van Bahia. Een is psychologe en de twee anderen pedagogen! Het gaat om de Congregatie van de H. Catarina, van oorsprong uit oostelijk Pruisen – vandaag Polen. Voorlopig is de overeenkomst goed voor vier jaar maar verder vatbaar voor verlenging. Ik was onlangs nog voor een paar dagen bij de provinciale in Novo Hamburgo – dicht bij Porto Alegre in de staat Rio Grande do Sul, zo op ongeveer een 2.800 km van Alagoinhas.

Omwille van de nabijheid wens ik jullie allen nu nog een oprechte en een gezegende Paastijd, dat het feestelijke weken mogen worden van nieuw leven en echte solidariteit met de minst bedeeden. Dank! En dat God jullie allemaal uitbundig moge zegenen!!!

Veel liefs nog samen met een hartelijke vrienden- en broedergroet van

Freddy

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Freddy', written in a cursive style with a long horizontal stroke extending to the right.

De stille oorlogen van Brazilië

Zaterdagochtend, 12 februari, werd de tot Braziliaanse genaturaliseerde Amerikaanse zuster Dorothy Stang, 73 jaar, met zes schoten vermoord in het onooglijke plaatsje Anapu in het zuidwesten van de noordelijke deelstaat Pará, aan de rand van het Amazonegebied. Dorothy was al meer dan 30 jaar werkzaam in Brazilië, zo'n drie jaar in de regio van Anapu. Ze militeerde er in de Comissão Pastoral da Terra, CPT (de Pastorale Commissie voor de Grond, tzt de landloze boeren), organisatie direct verbonden aan de Braziliaanse Bisschoppenconferentie, CNBB. Na haar werden in de daarop volgende dagen nog vier Braziliaanse militanten vermoord. Maar de moord op de van oorsprong buitenlandse zuster doet veel commotie ontstaan, zowel hier in Brazilië als in haar land van oorsprong.

Ze was echter maar 1 van de vele in een lange rij van slachtoffers die door de jaren heen vielen in de strijd om grond, een levensnoodzakelijk element in de overlevingsstrijd van zovele kleine boeren zonder land, in een land waar het grootgrondbezit de regel is. Brazilië heeft nooit een serieuze en structurele landhervorming gekend in haar geschiedenis. De eigendomsstructuren van de grond dateren hier nog grotendeels vanuit de koloniale periode toen de Portugese veroveraars dit immense land onder elkaar verdeelden. Ze lieten de gronden bewerken door de vooral uit Afrika overgebrachte slaven. Na de koloniale periode zijn er wel enkele schuchtere pogingen geweest tot grondverdeling, maar aan de onrechtvaardige structuur werd niet geraakt. De grootgrondbezitters zijn dan ook een heel machtige lobby in dit land. We spreken hier van landerijen die zo groot kunnen zijn als heel de Vlaamse regio van België, of nog groter soms, allemaal eigendom van 1 familie. Grote stukken van die grond worden bewerkt, maar andere stukken blijven braak liggen. Anderzijds zijn er duizenden arme boerenfamilies die geen grond hebben om te voorzien in hun levensonderhoud. Het zijn wraakroepende omstandigheden waartegen steeds meer protest komt. De Beweging van Landloze Boeren, MST, is de meest bekende van de organisaties waarin deze landloze boeren zich verenigden. Maar ook de Katholieke Kerk, in de periode van de militaire dictatuur (1964-1985) zowat het enige georganiseerde verzet (met legendarische bisschoppen als Dom Helder Câmara en Casaldaliga en religieuzen als Leonardo Boff), richtte een pastorale beweging op die de landloze boeren verenigde in hun strijd om grond, de CPT.

De voorbije jaren wordt de roep om een grondige landhervorming steeds groter. De acties van MST en CPT werden steeds talrijker. Als tegengewicht begonnen ook de grootgrondbezitters zich steeds beter te organiseren, vooral op politiek vlak. In het Braziliaanse Congres is de groep van "ruralistas" een machtige lobby geworden die een serieuze landhervorming via legale weg systematisch tegenhoudt. Ook de huidige regering Lula, die geen meerderheid heeft in het Congres, kan hier weinig tegen doen. Maar ook op het platteland organiseren en bewapenen de grootgrondbezitters zich tegen de steeds militanter wordende bewegingen van landloze boeren. Ze huren mensen in die de opdracht krijgen leiders van deze bewegingen uit te schakelen in de hoop zo de bewegingen te destabiliseren. De religieuze Dorothy Stang was één van de regionale leidersfiguren van de CPT. Reeds drie jaar ontving ze doodsbedreigingen. Ze weigerde meermaals politionele bescherming omdat ze vond dat dan iedereen die met de dood bedreigd werd in de regio bescherming moest krijgen. Op 12 februari 2005 werd ze vermoord op laffe wijze toen ze op weg was te voet midden in het bos naar een boerennederzetting.

Strijd voor grond is er in heel Brazilië, in alle regio's. Het Amazonegebied, vooral de randen ervan, is bekend voor de hevigste twisten. De strijd gaat er vooral tussen de landloze boeren, de grootgrondbezitters en de illegale houtkappers. De federale regering in Brasília slaagt er maar niet in het Amazonegebied op doeltreffende manier te beschermen, ondanks een enkele jaren geleden in gebruik genomen gesofistikeerd bewakingssysteem via radar. De illegale houtkap duurt voort, niet alleen voor het verkopen van het tropische hout, maar ook voor de steeds verder oprukkende sojaplantages. Soja is momenteel het belangrijkste uitvoerproduct van Brazilië, met als voornaamste afnemer China. De monocultuur van sojabonen rukt steeds verder op in de uitgestrekte binnenlanden van Brazilië en aangezien de uitvoer ervan belangrijk is voor de internationale betalingsbalans van het land, knijpt de centrale regering strategisch een oogje dicht. Onlangs werd zelfs een wet gestemd in het Congres dat genetisch gemanipuleerde soja toelaat. Deze oprukkende agro-business van vooral sojaplantages belooft dus ook al niet veel goeds voor de kleine, landloze boeren. Na de dood van de Amerikaanse zuster kondigde de federale regering enkele noodmaatregelen af, maar zoals steeds wordt aan de grond van de zaak niet geraakt.

Na de moord op nog vier andere militanten van de landloze boeren werd zelfs het leger ingezet in de regio. Maar of de soldaten de 161 mensen waarvan momenteel bekend is dat ze op de zwarte lijst staan om vermoord te worden, zullen kunnen (en willen) beschermen, is nog maar de vraag. Een groot probleem in de bestrijding van het geweld is de straffeloosheid. Grootgrondbezitters betalen huurmoordenaars om de klus te klaren en blijven daardoor zelf meestal buiten schot. Zelden ook komen deze huurmoordenaars vast te

zitten, of indien ze al gearresteerd worden, komen ze toch na een tijdje terug vrij. Volgens cijfers van de CPT zijn tussen 1985 en 2003 bij landconflicten 1349 mensen om het leven gekomen. Van al deze gevallen werden er slechts 75 uitgeklaard voor het gerecht, dat is 7,5%! In deze 75 gevallen die voor het gerecht kwamen, werden slechts in totaal 15 mannen vastgezet op beschuldiging van uitvoering van de moorden. Huurmoordenaar zijn is dus voor velen een bijkomende bron voor het levensonderhoud (ook al krijgen ze weinig geld voor een moord, het zal altijd wel meer zijn dan wat ze zouden verdienen door op een klein stukje land te proberen te voorzien in het levensonderhoud of als een soort lijfeigene te gaan werken op de grote landerijen), en de risico's zijn heel laag. Een straf moeten ze nauwelijks vrezen, en meestal staan ze tegenover ongewapende mensen die ze op een laffe manier kunnen neerschieten. Dorothy Stang was slechts één meer in de rij, en indien geen drastische maatregelen getroffen worden zullen er nog meer volgen.

Het is slechts één van de stille oorlogen die woedt in dit land, denken we maar aan de stille burgeroorlog in grote steden als Rio de Janeiro waar rivaliserende drugsbendes strijden om afzetgebied in de uitgestrekte krottenwijken (favelas). Wie de Braziliaanse film "Cidade de Deus" (City of God) gezien heeft, heeft een facet gezien van die werkelijkheid.

Guy De Nocker
Salvador da Bahia-02 maart 2005.

Onze nieuwste aanwinst :

De bus geschonken door "Rotary Foundation International" via de inzet, vooral van de Rotaryclub van Gaasbeek ,maar ook met de hulp van de Clubs van Asse, Herne-Markvallei, Distrikt in België en onze club van Alagoinhas.

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Giften voor het straatkinderenproject van Freddy Goven in Alagoinhas kan je steeds overmaken via een overschrijving of via een permanente opdracht op rekening: **000-0173311-69** van PROMA, Vorstlaan 199 te 1160 Brussel, met volgende vermelding:

PR 63.70.82 Fr. Goven / Braz.

Indien het jaarlijks totaal van je giften minstens **30 euro** (*) bedraagt, ontvang je automatisch een fiscaal attest.

(*)Deze 30 euro kost u dank zij het fiscaal attest in werkelijkheid slechts zo'n 15 euro (ongeveer 600 BEF). Houd hiermee rekening wanneer je het bedrag dat je écht wil delen gaat bepalen!

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Dit boekje werd gedrukt op een Nexpress Digimaster.

Met dank aan Nexpress Belgium NV.